НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № 49-354-04-210
Дата: 26 / 09 2023 г.
14.45

ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ПО
ЕНЕРГЕТИКА

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 80, ал. 1 от ПОДНС внасям аргументирано предложение за изменения и/или допълнения на приетия на първо гласуване законопроект за изменение и допълнение на Закона за енергетиката № 49-302-01-54 от 12.09.2023 г., внесен от Министерския съвет, както следва:

1. Създава се нов § 2 относно изменението на чл. 3, а останалите се преномерират:
„§ 2. В чл. 3 се правят следните изменения и допълнения:
1.Създава се нова ал. 3:
„(3) Министерският съвет приема Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България и актуализации на плана в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ, L 328/1 от 21декември 2018 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 2018/1999" по предложение на министъра на енергетиката и министъра на околната среда и водите.“
2. Досегашната ал. 3 става ал. 4 и в нея накрая се добавя „и действащия Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България“.“

2. В § 2 (след предложената преномерация – § 3) относно изменение на чл. 4 се правят следните изменения и допълнения:

2.1. В т. 1 относно създаване на нова т. 1а в чл. 4, ал 2 след думите „и на действията в областта на климата“ се поставя запетая и се добавя: „актуализации на плана и интегрирани доклади за напредъка в областта на енергетиката и климата, в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1999.“.

2.2 Създава се нова ал. 5 със следното съдържание:

„(5) Министрите на икономиката и индустрията, на регионалното развитие и благоустройството, на транспорта и съобщенията, на земеделието и храните, на вътрешните работи, на финансите, на външните работи, на здравеопазването и на културата съдействат на министъра на енергетиката и министъра на околната среда и водите при изготвянето на плановете и докладите по ал. 2, т. 1а и им предоставят необходимата информация.“

3. В § 5 относно изменението на чл. 21, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

3.1 Създават се нови точки 7 и 8, като останалите точки се преномерират:
7. Създава се т. 13в:
„13в. разрешава чрез дерогация по чл. 90, ал. 3 на операторите на електроразпределителни и на затворени електроразпределителни мрежи да притежават, разработват, управляват или експлоатират зарядни точки за електрически превозни средства, в случай че са изпълнени следните условия:
а) трети лица след проведена открита, прозрачна и недискриминационна тръжна процедура, подлежаща на преглед и одобрение от комисията, не са получили правото да притежават, разработват, контролират, управляват или експлоатират зарядни точки за електрически превозни средства или не са могли да предоставят тези услуги на разумна цена и своевременно;
б) комисията е извършила оценка на тръжната процедура, включително на нейните условия и е дала одобрение;
в) операторът на електроразпределителната или на затворената електроразпределителна мрежа експлоатира зарядните точки въз основа на условията за достъп на трети лица до разпределителна мрежа в съответствие с разпоредбите на чл. 104 и чл. 104а и не дискриминира ползватели или категории ползватели на мрежата, особено в полза на свързани с него предприятия“.

8. Създава се т. 13г:
„13 г. одобрява условията на тръжни процедури, които операторите на електропреносната, на електроразпределителните и на затворени електроразпределителни мрежи провеждат за предоставяне на капацитет за присъединяване към съответната мрежа на съоръжения за съхранение на

електрическа енергия и на зарядни точки за електрически превозни средства.“

3.2 В т. 21 думите „производителите на електрическа енергия“ да се заличат и думата „внасят“ да се замени с „да бъдат внасяни“.

4. По § 9 относно изменението на чл. 36, ал. 3 след думите „електроразпределителни мрежи“ се поставя запетая и се добавя „както и условията и редът за предоставяне на компенсации по чл. 36б, ал. 1, т. 1 и 5 във връзка с чл. 21, ал. 1, т. 8в“.

5. По § 10:
5.1 подточка „а)“ се изменя така:
„1. извършени от енергийно предприятие в качеството му на обществен доставчик, определени с решение на Комисията за минали регулаторни периоди и извършени от това предприятие в качеството му на търговец на електрическа енергия за изкупване на електрическата енергия по чл. 93а, ал. 1;“

5.2 подточка „в“, с която е предвидено създаване на т. 5 и 6 в чл. 36б, ал. 1:
Точка 6 да отпадне.

6. По § 13, с който се създават чл. 36л и 36м:
Член 36л да отпадне изцяло.

7. По § 17, с който е предвидено изменение на чл. 38д:
В чл. 38д, ал. 1 се изменя както следва:
„Чл. 38д. (1) Енергийните предприятия, предоставящи универсална услуга и услуги от обществен интерес, в общите условия за снабдяване с електрическа енергия и ползване на електроразпределителните мрежи и в правилата за работа с потребителите на енергийни услуги определят специални процедури за предоставяне на информация, свързана с потреблението, и за уреждане взаимоотношенията с уязвими клиенти за недопускане на преустановяване на снабдяването им с електрическа енергия.“

8. По § 19., т. 4 относно изменението на чл. 39, ал. 7 предлагаме следната редакция:

„(7) Лицето, на което е издадена лицензия за организиране на борсов пазар на електрическа енергия и лицата, на които е издадена лицензия за организиране на борсов пазар на природен газ, организират борсов пазар на гаранции за произход.“

9. По § 20, т. 1 относно изменението в чл. 43, ал. 1:

Точка 1 да се заличи, а именно – т. 2 в чл. 43, ал. 1 да не отпада.

10. В чл. 46, ал. 6 се заличава.

11. Предложение за изменение на чл. 70:

11.1 В ал. 3, т. 3 думата „срока“ се заменя с „срок, който не може да бъде по-дълъг от една година, както“.

11.2 Ал. 4 се изменя:

„(4) Със заповедта по ал. 3 не могат да бъдат налагани допълнителни задължения, които противоречат на чл. 93а, ал. 2, 3 и 5.“

11.3 Съществуващата ал. 4 става ал 5.

12. В § 26 относно изменението на чл. 93а:

12.1. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Дългосрочни договори за изкупуване на електрическа енергия и разполагаемост или други подобни споразумения със същия или еквивалентен предмет или ефект, включително допълнителни споразумения за продължаване срока на действащи договори, не могат да се сключват. Производители на електрическа енергия от въглища, които са се възползвали от такива договори, не могат да получават нова държавна помощ за подпомагане на производството от въглища.“

12.2. На мястото на предложената за отмяна ал. 3, да бъде създадена нова ал. 3 със следното съдържание:

„(3) Дългосрочни споразумения за закупуване на електрическа енергия и дългосрочни договори за изкупуване на електрическа енергия или други подобни договори със същия или еквивалентен предмет или ефект, включително допълнителни споразумения за продължаване срока на действащи договори, могат да се сключват само за закупуване на електрическа енергия от възобновяеми източници.“

12.3. Предлагам следната редакция на ал. 5:

„(5) Производителите на електрическа енергия, с изключение на производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници, могат да сключват споразумения за закупуване на електрическа енергия със срок до две години на организиран борсов пазар“.

13. Предлагам нов § 22, с който да се създаде чл. 85а със следния текст:

„Чл. 85а Производителите на електрическа енергия, които експлоатират подземни водноелектрически централи и помпено-акумулиращи водноелектрически централи по смисъла на наредбата по чл. 83, ал. 3 осигуряват на работещите като оперативен персонал в тези централи, за които е установено намалено работно време съгласно чл. 137 от Кодекса на труда, да могат да полагат труд на смени, като максималната продължителност на работната смяна при сумарно изчисляване на

работното време може да бъде до 12 часа независимо от продължителността на намаленото работно време.“

Параграфите след настоящия § 21 следва да се преномерират.

13. В чл. 100, ал. 1 след думите „крайните клиенти“ се поставя запетая и се добавя “включително битовите“.

14. В чл. 102 думите „общественият доставчик“ се заличават.

15. В чл. 103 т. 7, се изменя така:

„7. осигурява краткосрочни и дългосрочни продукти, като дългосрочните продукти са със срок на доставка над една година, но не повече от две години.“

16. § 38 относно създаване на ал. 3 към чл. 113 се изменя, като се реферира към създаване на ал. 3 към чл. 90 със следното съдържание:
„(3) Операторът на електроразпределителната мрежа и на затворена електроразпределителна мрежа няма право да притежава, разработва, управлява или експлоатира зарядни точки за електрически превозни средства, с изключение на случаите, в които операторът на разпределителна мрежа притежава частни зарядни точки единствено за своя собствена употреба.“

17. По § 35, т. 2, с която се предвижда създаване на ал. 4 в чл. 103:

В ал. 4 думата „Операторите“ да се замени с „Операторът“.

18. В чл. 162, ал. 1 и ал. 2 думите „обществения доставчик“ се заличават.
19. По § 46 относно допълнението на § 1 от Допълнителните разпоредби:

а) в т. 13г след думите „предходната година“ предлогът „до“ се заменя с „по-малък или равен на“.

б) в т. 55в след думите „битови крайни клиенти“ се добавя „със срок на доставка над една година, но не повече от две години.“.

в) в т. 66в думата „същият“ се заменя с „той“, а след думата „възраст“ съюзът „или“ се заменя с „и/или“.

20 . По § 48 от Преходните и заключителните разпоредби:

Параграф 48 да отпадне.

21. . По § 51 от Преходните и заключителните разпоредби.

В § 51 изречение второ да отпадне.

22.. Предлагам следното изменение на § 55:

„§ 55. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“, с изключение на § 4, § 5, т. 1 и 3, § 6-8, § 10, т. 1, буква „а“ и т. 2, § 11-13, § 16, § 19, т. 1, 3 и 4, § 20, т. 2-4, § 23, т. 1,
§ 26, 27 и 29, § 31-34, § 35 т. 2, § 36, 37, 41 и 44, които влизат в сила от 1 юли 2024 г., а § 45 влиза в сила 18 месеца след влизането в сила на закона.“

21. В Преходните и заключителните разпоредби към законопроекта в § 21 относно чл. 8 от Закона за ограничаване на изменението на климата предлагаме следните допълнения:

а) предложеният текст на чл. 8 става ал. 1 и в него се създава изречение второ: „Министърът на околната среда и водите съвместно с министъра на енергетиката изготвя актуализации на плана и интегрирани доклади за напредъка в областта на енергетиката и климата, в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1999.“

б) предлагаме да се създаде ал. 2:

„(2) Министрите на икономиката и индустрията, на регионалното развитие и благоустройството, на транспорта и съобщенията, на земеделието и храните, на вътрешните работи, на финансите, на външните работи, на здравеопазването и на културата съдействат на министъра на околната среда и водите и министъра на енергетиката при изготвянето на плановете и докладите по ал. 1 и им предоставят необходимата информация.“

МОТИВИ

Законопроектът въвежда разпоредбите на Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския Парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно общите правила на вътрешния пазар на електроенергия и за изменение на Директива 2012/27/ЕС. Част от предложените изменения и допълнения са свързани и с изпълнение на Реформа „Либерализация на пазара на електроенергия" (C4.R8) и изпълнение на Реформа „Разработване на дефиниция и критерии за "енергийна бедност"" (C4.R3) от Плана за възстановяване и устойчивост на Република България (НПВУ).

С настоящия законопроект се предвижда пълна либерализация на пазара на едро на електрическа енергия до 30.06.2024 г. при запазване на битовите потребители на регулиран пазар. Краен срок за постигане на пълна либерализация на пазара на дребно не е предложен, тъй като с Решение на Народното събрание от 11.11.2022 г. е предвиден минимален срок за оставане на регулиран пазар на битовите крайни клиенти на електрическа

енергия. Същевременно следва де се има предвид че съгласно разпоредбите на Директива 2019/944, КЕВР е задължена да представи в срок до 1 януари 2025 г. на Европейската комисия доклад за оценка на напредъка към постигане на ефективна конкуренция между доставчиците и прехода към пазарно обусловени цени за битови клиенти.

Предложено е да отпадне на § 38 и с нов § да се създаде на ал. 3 на чл. 90. Систематичното място на предложената с § 38 разпоредба е в чл. 90 относно функциите и задълженията на операторите на електроразпределителни мрежи, аналогично на разпоредбата на ал. от чл. 90 по отношение на съоръженията за съхранение, а не в чл. 113, който регламентира оперативното управление. В предложения текст на ал. 3 на чл. 90 са включени и операторите на затворени електроразпределителни мрежи, които имат права и задължения като на операторите на електроразпределителни мрежи.

Предложението за създаване на нови т. 7 и 8 на § 5 за допълване правомощията на КЕВР е във връзка с възможността предоставена с разпоредбите на Директива 944 за разрешаване чрез дерогация на операторите на електроразпределителни и на затворени електроразпределителни мрежи да притежават и експлоатират зарядни точки за електрически превозни средства. Задължително условие за предоставяне на дерогация съгласно Директива 944, както за притежаване на зарядни точки от операторите, така и за притежаване от тях на съоръжения за съхранение на електрическа енергия е трети лица да не са получили разрешение за това, в резултат на проведени тръжни процедури, одобрени от регулатора. В тази връзка е предложението за ново правомощие на КЕВР по т. 13г на чл. 21, ал. 1.

По отношение на издаване, респективно търгуване на гаранции за произход следва да се прилага единен подход по отношение на организираните борсови пазари както на електрическа енергия, така и на природен газ. Следва да се подчертае, че Пакетът за пазара на водород и декарбонизиран газ на Европейската Комисия изисква създаването на специализирана инфраструктура и пазари за водород и интегрирано планиране на мрежите, както и улесняване на смесването на природен газ, водород и възобновяеми газове в определени проценти. Доказване на дела на водорода и възобновяеми газове се извършва чрез издаването на гаранции за произход на биометан (биогаз) и водород, като считаме, че организирането на борсов пазар за тези гаранции следва да се извършва от лица, на които е издадена именно лицензия за организиране на борсов пазар на природен газ, поради технологичната и техническата взаимовръзка на тези дейности.

Предвидена е възможност дежурният оперативен персонал в подземни ВЕЦ и ПАВЕЦ да премине на 12-часови смени в условията на намалено работно време чрез преминаване на двусменен режим на работа при сумирано изчисляване на работното време.
Запазва се издаването само на една лицензия за организиране на борсов пазар на електрическа енергия , с оглед запазване на ликвидността на пазара на електрическа енергия

Предвидено е за гарантиране плащането по сключените сделки, операторите на организиран борсов пазар на природен газ да сключват договори с лице, предоставящо клирингови услуги, в срок не по-късно от 18 месеца след влизане в сила на законопроекта.

Разработените предложения прецизират предложената дефиниция за "домакинства в положение на енергийна бедност" и за „уязвим клиент за снабдяване с електрическа енергия“.

ВНОСИТЕЛ:

Радослав Рибарски